קבו א מיי פ״א מהלי

עליו עדים ואין בו זמן אבא שאול אומר

אם כתוב בו גרשתיה היום כשר אלמא

היום ההוא יומא דנפיק ביה משמע יהכא

נמי ממך מההוא גברא דנפיק מתותי ידיה

משמע אמר ליה אביי ודלמא אבא שאול

כרבי מאליעזר סבירא ליה מדאמר עדי

מסירה כרתי אבל הכא ליחוש לנפילה אמר

ליה לנפילה לא חיישינן ומנא תימרא דלא

חיישינן לנפילה דתנן שנים שהיו בעיר אחת

שם אחר יוסף בן שמעון ושם אחר יוסף

בן שמעון אוֹנן יכולין להוציא שמר חוב

זה על זה ולא אחר יכול להוציא עליהז

שמר חוב יהא הם על אחרים יכולין

ואמאי ליחוש לנפילה אלא לאו שמע

מינה לנפילה לא חיישינן ואביי לנפילה

דחד לא חיישינן לנפילה דרבים חיישינן

ואלא

פסולין ועלה קאי ר' אלעזר ואמר אע"פ שאין עליו עדים בהאי שטר

שאין בו זמן כשר שאין העדים חותמין על הגט אלא מפני תיקון

העולם וה"ל אין כותבין בו זמן אלא מפני תיקון העולם דבת אחותו

ופירות כדמפרש בפ' (כל הגט) [המביח תניינה] (שם דף יו.) וכיון

שנתנו לה בפני עדים הם יעידו על הזמן ועל הגט. והאי דמלריך אבא

שאול לכתוב בו אני היום גירשתיך לאו משום זמן דהא אין זה זמן

ולומן לא חייש כר' אלעזר אלא דבעי אבא שאול ידים מוכיחות דמשעה

שקבלה הגט נתגרשה מיד שאם לא נכתב מהיום בגט זה שאין בו זמן

מנין לנו שיהיה גט שמא אין בדעתו לגרשה מיד בגט זה עד סוף

שנה או שנתיים לאחר קבלחה הלכך בעי אבא שאול שיכתבו היום אחרי שאין זמנו כתוב בו שיוכית עליו כר' יוסי דאמר (לעיל דף קלו.)

זמנו של שטר מוכיח עליו והאי דאמר אבא שאול היינו דכתבינו בגט

מן יומא דנו ולעלם: אבל הכא ליחוש לנפילה. וכדרב הונא דאמר ממך אפילו מריש גלותא ושמא מאחר נפל ומלאו זה: הא הן על

אחרים מוליאין. אחד מהן שיש לו שטר על אחר שיגבה ממנו ולא

יכול זה לטעון מחבירך נפל ומלחתו נמלינו למדין שמי שמוחזה

בשטר יכול לגבות מלוה מאיש אחר הכתוב בתוכו ואע"פ שהשטר

אין מוכיח מי המלוה וה"ה לוימי ממך: ואביי לנפילה דחד לא

חיישיק. כגון שטר שביד יוסף בן שמעון שיש לו על אחד מן השוק

דהיינו נפילה דחד ומליאה דחד היכי איתרמי מילתא דמיוסף בן

שמעון נפל ויוסף בן שמעון מלאו הלכך לא חיישינן אבל גבי לויחי

ממך מנה דהיינו נפילה דרבים שיש לחוש מחיש חחר בעולם נפל

ואים אחר בעולם מלאו כגון זה שמוחזק בו התם ודאי חיישינן ולא

יגבה בו (הג"ה. חיישי׳ לנפילה דיחיד ואשכחו רבים. ע"כ): עיקר

הלשון כן הוא לנפילה דרבים חיישינן. כלומר שמלאו שום אדם

בעולם אבל לשמצאו יחיד יוסף בן שמעון לא חיישינן. ורבינו חננאל

פירש ואביי לנפילה דחד ואשכחיה האי דשמיה כשמיה דהאי לא

חיישינן שאילו מן האח' נפל היה לועק ומבקש וכיון שלא לעק נתברר כי לזה שמלאו הוא אבל לנפילה דרבים דלא ידעינו מי הוא חיישינו:

ה) [ב"ת יח: כ. גיטין כו.], ב) [כ"ל אלעזר], ג) [גיטין ט: וש"כן, ד) רש"ל. וגי רש"א אפי והוא דבור חדש, ה) רש"א אכל פי רשב"ם

ינג פיי רשנ"ם שתופס כו' אין נראה, ו) רש"א, ו) רש"ל, ק) רש"א דאמר היור

ו) רש"ח, ז) רש"ל, ה) רש"ח
 דאמר היוס, ש) רש"א,
 י) רש"א דנפק מידו ולא דנפק לב"ד, כ) [במ"י הג"ה. אלא
 הא דמניא כו' א"כ לנפילה

דחד חיישינן ומתניתין בכא

וה על זה ניחא ע"כ] ועיין רש"א,

הגהות הב"ח

(A) רשב"ם ד"ה אמר רב הוגא וכו' כדלקמיה

ממך: (3) תום' ד"ה מינך וכו' ונפל ממנו ומלאו זה

וכר ונפנ נונטי זכבי.
דלמה לו לחלות בריש
גלותא: (ג) בא"ד להלוות
גלותא: (ג) בא"ד להלוות
כלל כצ"ל ותיבת לו נמחק:
(ד) ד"ה אבל וכרי נהי

יהרשאה ומדרייחא דו

בירושון הלכה כו סמג גירושון הלכה כו סמג עשון נ טוש"ע הה"ע סי קכו סעיף ז: קיז ב מיי פכ"ד מהלי ב מיי' פכ"ד מהל' מלוה ולוה הל' ט סמג עשין לד טוש"ע ח"מ ס" נ וס" סא סעיף י: קיה ג מ"ש שם וסמג שם טוש"ע ח"מ ס" מט

רבינו גרשום

637

:סעיף ו

אמר רב הונא. אין אדם יכול לגבות בזה השטר שרשמוציאו זה כלוח כלום שכשמוציאו ווו. המלוה אע"פ שהוא כתב ידו של לוה אמר הלוה מה אתה מבקש ממני והלא כתבו ממך סתם משמע מריש גלותא אפי מורש גלוווא או משאר כל אדם היאך אתה יכול לגבות ממני: פוק עיין ביה. שתמצא ראיה שדומה למעשה: דלאורתא בעי לה רב הונא ממך. שתאמר לו ראיה שדומה למעשה זה: ואין בו זמן כו' אבא שאול ואין בו זמן כו' אבא שאול אומר אם כתוב בו. אפי' זמן כזה שגירשתיה היום אע"ג דאין יודע איזה יום קאמר כשר הגט אלמא באיזה יום שיבוא הגט לבית דין יש לומר היום משמע ההוא יומא דקא נפיק ביה משמע שבאותו יום גירשה וכשר. הכי נמי ממך משמע מההוא גברא ממך משמע מהותי ידיה דנפיק שטרא מתותי ידיה משמע דנאמן ולא מצי . למימר ממך אפי' משבור מלכא: אמר ליה אביי לרבה דלמא אבא שאול. דאמר דכשר הגט משום דאמר דכשר הגט משום ההוא טעמא קאמר דגירשתיה היום סתם כשר דאע"ג דלא ידעי באיזה יום נכתב הגט אלא שידע באיזה יום מסרו לה כשר דס״ל כר׳ אלעזר דאמר עדי דס״ל כר׳ אלעזר דאמר עדי מסירה כרתי: אבל הכא. דכתב ממך ניחוש לנפילה ריכול לומר לו אין אתה . המלוה שמא מן המלוה אחר נפל השטר ומצאת אחר נפל השטר ומצאת אותו: אמר ליה רבה לעולם ראיה שלי [ראיה] ודקא פרכ' ליחוש לנפיל'. ראיה] ודקא [ראיה] חוש לנפיל׳. לנפילה לא חיישינן: מנא [ששמותיהן שוות] שניהן אין יכולין להוציא שטר חוב זה על זה שזה יכול לומר לזה אתה חייב לי וממני נפל השטר ואתה מצאתו וזה יכול לומר לזה אתה חייב לי וממני נפל אותר הייב לי דמנה: נפל השטר ואתה מצאתו או יכול לומר לו פרעת לי והחזרתי לך השטר: ולא אחר יכול להוציא שטר חוב על אחד מהן. שיכול כל אחד לומר לו איני חייב לך אלא חבירי. נמצא למלוה שטר אחד בין שטרותיו ששטרו של יוסף בן שמעון . פרוע אע"ג שיש לו שטר אחר על יוסף בן שמעון אחר על יוסף בן שמעון שאינו פרוע שטרות שניהן פרועין שכל אחד יכול למימר לו שטר שלי הפרוע: כיצד יעשה אם אחד [רוצה ללוות] . מחבירו: ישלשו. יכתוב כל אחד שמו ושח אריו ושח אוו שמו ושם אביו ושם זקנו שמא שמות זקנים אינם שוין ובכן יחקר הדבר: ואם היו משולשין . יכתוב לו סימן המשפחה. י ואם היה סימנם שוה יכתוב

ואין נראה לר"י מה שמפרש אפילו מרים גלותא שאנו חוששין שמא אדם אחר הלוהו ונפל ממנו ומלאו (כ) לזה מה לי לתלות בריש גלותא אותו אדם אחר ולישנא נמי לא משמע כלל הכי ומה שהקשה למה שפיי דהוה ליה למימר החוא י [גברא] דנפק מתותי ידיה משמע נראה קשה כלל דלרב הונא הוה מספקא ליה ודרך שאלה היה אומר אם נתחייב אותו כלל דמשמע אפילו מריש גלותא אף על פי שאינו רגיל להלוות (ג) לו כלל אלא ש"מ מינד לא חשיב משמעות והבל הוא ומשום אדם לא יגבוהו שואו לאוג: עדי מסירה כרתי. והא יי דכתוב ביה היום לא משום דלריד זמן אלא שאם מתנה בעל פה שום תנאי אם ימות מחולי זה או כשימות שתהא אז מגורשת מעכשיו וכדפסיק לעיל (דף קלו.) כרבי יוסי דאמר זמנו של שטר מוכיח עליו והוי כאומר מהיום אבל היכא דלא מתנה שום דבר לא לריך כלל מהיום והא דפירש

רשב"ם דבעי למיכתב מהיום משום

בינך אפי׳ מריש גלותא. לשון שאילה הוא א וכן ההיא דאמר רב הוגא

(ב"מ דף יח: ושם) ד) [וה"פ] אפי׳ מריש גלותא שאין רגיל להלוות נאמר

אפילו באותו דגבי אי תפים ביהים ב אבל רשב"ם אין תופם בו עיקר

חיישינן לשני שוירי בכל הגט (גיטין דף מ.) ובשנים אוחזין

דבעי אבא שאול ידים מוכיחות אין נראה לר"י דהא אמרי' (גיטין דף יו.) זמן לא תקנו אלא משום פירות או משום בת אחותו ור' אלעזר לא [הוה] בעי זמן ש [כלל] דס"ל עדי מסירה כרתי ד כמו שסובר רשב"ם עלמו וגם זהו תימה להוסיף טעם חדש לאבא שאול דבעי היום משום הוכחה: אבל הבא ליחוש לנפילה. מימא מאי שייכא הכא פירכא דר"ח בהלוחה הוה מצי למימר נהי (ד) נמי דמשמע מההוח גברח כו׳ מ״מ ליחוש לנפילה ואפילו הוה סובר כר״מ הוה מלי למיפרך הכי ואומר ר"י דהכי פירושה אלמא מהיום מההוא יומא דנפה ביה משמע ה"נ ממך מההוא גברא דנפק מתותי ידיה משמע שרולה לומר לכל אדם שימצא בידו כי משמעות חשוב הוא ולא הבל וליצנות וכן משמע שיגבה כל מי שימלא וכן דעת הכתיבה היתה ה ובשטרי אקנייתא אתי שפיר שמשעבד עלמו מה שלא לוה עדיין מש"ה שעבד לו אפילו לא ילוה לעולם כדאמרי׳ בשנים אוחזין (ב"מ דף טו:) מלא שטרי הקנאה בשוק יחזירם לבעלים מאי אמרת שמא כתב ללוות ולא לוה הא שעבד ליה נפשיה הלכך לא שייך למיחש לנפילה הכאי ואפילו בלא אקנייתא הוה מלי לאוקומי לפי׳ ר״ת דהנושא (כמובות דף קב. ד״ה אליבא) דמפרש התם שיכול אדם להשתעבד לחבירו אפילו לא לוה ממנו כגון שיכתוב (ס) השטר אני חייב לך מנה ויכתבנו ויתננו לו לשם כך ופריך דלמא אבא שאול כר׳ אלעזר ס"ל ולא בעי זמן כו׳ והיום משמע יומאי דנפק מבעל הבית ולא דנפק מב"ד ולא הולרך מהיום אלא אם התנה אם מתי כדפרישית לעיל אבל הכא ליחוש לנפילה דממך נמי לא משמע אלא (1) שנתנו לו כי היכי דמהיום משמע סתם משמעותו משעת הגירושין ולחפות על בת אחותו לא יוכל דהא עדי מסירה לריך וה"נ משמע הכא אותו שנתנו לו דוקא ולא למולאו א"כ איכא למיחש לנפילה ומשני לנפילה לא חיישינן ותחלת שאלה דרב הונא נראה לר"י לפרש כן ממך אפילו מריש גלותא אע"פ שאין רגיל להלוות כלל וגם אפילו אנו ידעינו בבירור שלא הלוהו וגם אין רגילות להקנות לו וליתן לו שטר הקנאה כלל אפ״ה מקנה לו מטעמא דפרישית או לא דשמא אין לנו לתלות אלא באותו שנתנו לו הלכך חיישינן לנפילה דלא קני אם לא מסרו לו ועוד יש לפרש אבל הכא ליחוש לנפילה כלומר לא מיבעיא דלא משמע (1) ההוא גברא כו' והבל הוא " ואפי' הוה משמע ליחוש לנפילה

ומשני לנפילה לא חיישינן " וקושיא ראשונה לא חשש לתרץ משום דכר׳ אלעזר לא מתוקמא דהא מצריך מהיום וטעמא שפירשתי למעלה הוא דחוק ולא סבירא ליה לרבה ההוא דיחויא וכן מצינו בשאר מקומות בגמ' שאין חושש לתרץ קושיא ראשונה כלל: לגפילה דחד. פירוש (מ) שאין לחלות שנפל אלא מאחד לבד כי היכי דמחרמי שמזה נפל" לנפילה דרבים פירוש דיש לחוש מכל בני אדם שבעולם שנפל מזה או מזה יש לחלות בנפילה: יי דארא הא דתגיא בו'. לנפילה דחד חיישינן ומתני' בבאין בהרשאה וברייתא במוליאין זה בלא זה:

אמר רב הונא ממך. משמע אפילו מריש גלותא כלומר שמא ריש גלותא או אדם אחר הלוהו ונפל ממנו ומצאתו. ואין לפרש שבא רב הונא לומר שיגבה שטרו זה המוחזק דמשמע כל מי שמוחזק בשטר ואפילו ריש גלותא מוחזק בו שאין רגיל להלוות יגבה לו בו

היום גירשתיך כשר. קס"ד השתח כיון דעדים קא חזו ליה בידיה וכתוב בו היום הרי כתב בו זמן: ההוא יומא דנפיק. בב"ד להתגרש האשה משמע וחשבינן ליה כזמן גמור: ה"נ משמע ממך כו'. דהא חזו ליה ב"ד בידו וכמי שנכתב שם המלוה בשטר דמי: דלמא אבא שאול. לא חייש לשום זמן בגיטין בדיעבד וכדר׳ אלעזר ס״ל דתנן בפ׳ המגרש (שם) שלשה גיטין פסולין ואם ניסת הולד כשר כתב בכתב ידו ואין עליו עדים יש עליו עדים ואין בו זמן יש בו זמן ואין בו אלא עד אחד הרי אלו שלשה גיטין פסולין ואם ניסת הולד כשר ר"א אומר אע"פ שאין עליו עדים אלא שנתנו לה בפני עדים כשר וגובה מנכסים משועבדים שאין העדים חותמין על הגט אלא מפני תיקון העולם וכי היכי דרבי

טעמא דעדי מסירה כרתי ה"ג מכשיר ליה בלא זמן משום האי טעמא גופיה כדקתני יש עליו עדים ואין בו זמן בהאי משנה דשלשה גיטין

כרתי, משוי ליה ספר כריתות

מוסף תוספות

א. וכך היה מנהגו של רב שיש להסתפק בו היה מודיע ספק שלו כדי שידקדקו בו התלמידים וישאו ויתנו בדבר. שיטת"ק נעס הכח"ש. עיטמייק נשס הרח״ש. ב. דמסתפקא ליה כיון שאין מוכיח מתוכו למי נשתעבד בו אם פסול בכד נשתעבו בו אם פסול בכן אם לאו, דשמא מוכיח מתוכו בעינן. לשנ"6. ג. ואתא רבה למידק מדאבא שאול, דהא בעינן זמן בגיטין ואפי׳ אבא בשכתוב בו אני היום בשכונוב בו אני היום גרשתיך, דמוכיח מתוכו חשבינן ליה וכו׳. שס. ד. דליכא למיחש משום בת אחותו שהרי האשה ב. אוות שחוי האשה תצטרך להביא ראיה עדי מסירה וסתם עדים באיזה יום. רכינו יונה. ה. ואי משום דלא נתברר כשכתבו למי נתחייב ואין בה ברירה מדאורייתא בה ברירה מדאורייתא שאני הכא דכיון שהוא ראוי להתחייב בו לכל אדם ואפי׳ לכל העולם . כאחד אין כאן דין ברירה באווו און באן ז. ריטנ״ל. 1. דו מעיקרא למאן

מתותידיה נשתעבד. כמכ"ן, ז. נ"א: מההוא יומא דמסרה לידה ודאי משמע. שס. ח. [ו]כיון שאינו מוכית מתוכו של מי הוא פטול. [ו]אבא שאול כר' אלעזר ס"ל דלא בעי מוכיח מתוכו כיון שעדי מסירה כורתין. שס. ט. ולפ"ז היה לו לומר עוד ליחוש לנפילה. שס. ". [ד]לנפילה דיחיד שיפול מיוסף בן שמעון וימצאנו יוסף בן שמעון אחר ודאי לא חיישינן. סוס' ימנות קטו.

כהן אם אחד מהן כהן יכתוב פלוני כהן. ואם יש באחד מהן סימן אחד או ארוך או גוץ או שחור יכתוב אותו סימן. קתני מיהת מתני׳ ולא אחר יכול להוציא שטר חוב על אחד מהן הא אחד מהן על אחרים יכול להוציא ואמאי ליחוש לנפילה. ולימא ליה לוה לא ממך לויתי אלא מחבירך ונפל ממנו ומצאה הוק ההאהר וכן נמי נימא לאידך אלא שימ מדהן על אחרים יכולין להוציא ולא מצי ליה למיכר מהבירוך נפל ש"מ דלנפילה "לנפילה. ש. י. [ד]לנפילה דיחיד שיפול לא חיישינן: ואביי משיב לנפילה דחד. כגון מלוה אחד ששמו יוסף בן שמעון לא חיישינן. דמזהיר זהיר ביה והכא ליכא ספיקא אלא דחד גברא בלבד של חבירו ששמו כשמו. אבל לנפילה דרבים היכא דכתב לויתי ממך איכא לספוקי דרבים דלכל חד מעלמא משמע ממך הלכך חייש לנפילה:

דא"כ הוה ליה למימר (6) כדלקמן ממך ההוא [גברא] דנפיק מתותי ידיה אמר רב הונא ממך אפילו מריש גלותא משמע: ואין בו זמן. והוא אחד ואפילו משבור מלכא שאמר ליה רב חסדא משלשה גיטין פסולין ואם ניסת הולד לרבה פוק עיין בה דלאורתא בעי לה רב כשר בפ׳ המגרש (גיטין דף פו.): אני הונא מינך נפק דק ואשכח דתניא גם שיש

 (ד) ד"ה מכנ וכוי נהי דממך משמע מההול דממך בשמע מהחול בכלו:
 (בא"ר שיכסוג בשטר אני חייב: (ו) בא"ר בשטר אני חייב: (ו) בא"ר לו משמע אלא אותו שנחנו (ו: (ו) בא"ר דלא משמע ממע בא"ר דלא משמע מההוא: (מ) ד"ה לנפילה מההוא מו החדש לתלות לחל פירוש כשאין לתלות שנפל אלא מאחד בלבד אין שנפנ חנח מחחד בדבד אין לתלות בגפילה כי היכי מתרמי שמזה נפל הס"ד ואח"כ מ"ה לנפילה וכו" דמכל צני אדם: אלעזר מכשיר ליה בלא עדים משום מוסף רש"י

ראמר עדי מסירה כרתי. דאמר אע"פ שאיו עליו עדים דחתר חע"פ שחין עניו עדים אלא שנחנו לה בפני עדים גובה מנכסים משועבדים, שאין העדים חוממים על הגט אלא מפני מיקון העולם, שמא ימותו עדי מסירה או ילכו למדינת הים, אלמא עדי ואין לריך לחתום בגט, וכי כתב קרא וכתב אכתיבת גט קאי ולא אחתימת ידי עדים

6361